

**NÄYTTÖTUTKINNON
PERUSTEIDEN KEHITTÄMINEN**
Liikunnan ammattitutkinnon
seuratoiminnan osaamisalalla

(Jorma Lilli)
Kehittämishankeraportti
Toukokuu 2007

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**

Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Lilli Jorma	Julkaisun laji Opinnäytetyö	
	Sivumäärä 24	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Näyttötutkinnon perusteiden kehittäminen Liikunnan ammattitutkinnon seuratoiminnan suuntautumisalalla		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu		
Työn ohjaaja(t) Mari Kolu		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä <p>Kehittämishankkeessa esitellään liikunnan ammattitutkinnon seuratoiminnan suuntautumisalan tutkinnon perusteiden suunnitteluprosessia ja näyttötutkintojärjestelmää sekä liikunta-alan ammatillista koulutusjärjestelmää. Liikunnan ammattitutkinnon tutkintotoimikunta oli päättänyt esittää Opetushallitukselle muutoksia ja tarkennuksia vuonna 2004 voimaan tulleisiin tutkinnon perusteisiin. Toimikunta pyysi koulutuksen järjestäjiä yhteistyöhön suunnitteluprosessiin. Kaikille neljälle suuntautumisalalle pyydettiin eri tutkinnon järjestäjistä prosessin vetäjä. Samoihin aikoihin kun aloitin opettajakoulutuksen, minulle ehdotettiin seuratoiminnan suuntautumisalan työryhmän vetovastuuta. Tavoitteena oli saada marraskuulle 2005 esitys mahdollisista muutosehdotuksista tutkinnon perusteisiin.</p> <p>Kehityshankkeessa kuvataan uudet liikunnan ammattitutkinnon tutkinnon perusteiden ammattitaidon osoittamistavat ja näyttötehtävien suunnittelun vaiheet ja toimikunnan yhteisesti kaikille näyttöjen järjestäjille esittämät näyttötehtävät.</p> <p>Suunnitteluprosessin muutosehdotuksista suurin osa toteutui työryhmän esityksen mukaisesti. Suurimmat muutokset olivat tutkintotoimikunnan oman ehdotuksen mukaisia. Tutkinnon perusteita muutettiin suuntautumisalosta osaamisaloiksi. Kehityshankkeessa oli tavoitteena prosessin kuvaaminen ja oman ammattitaidon kehittymisen seuraaminen. Uskon työn avulla löytäneeni oman ammattiosaamiseni ydinkohdat opetuksen suunnitteluprosesseissa ja näyttöjen tehtävien suunnittelussa.</p> <p>Suunnittelutyö ja kehitystyö ovat olleet opettajana kehittymistä koko koulutuksen ajan, olen voinut hyödyntää opintojani tutkintojen kehittämisessä ja Kuortaneen urheiluopiston koulutusten suunnittelussa. Tämän työn myötä olen voinut kehittää osaamistani myös näyttötutkintojen asiantuntijana Kuortaneen urheiluopistolla. Omaan oppimisen arviointia on voinut tehdä työelämän puitteissa jatkuvasti.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Näyttötutkinnot, liikunta, ammatillinen koulutus, aikuiskoulutus, opetushallinto, arviointi, tutkinnonuudistus, tutkintojärjestelmä, tutkinnot.		
Muut tiedot 2 Liitettä		

Author(s) Jorma Lilli	Type of Publication Bachelor's Thesis	
	Pages 24	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title The Developing of the principles of the system of degrees and curricula The vocational examination for Physics directed in acting in associations		
Degree Programme Vocational Teacher Education Studies		
Tutor(s) Mari Kolu		
Assigned by		
<p>Abstract</p> <p>The planning process and the system of degrees and curricula of the principles of the vocational examination for Physics directed in acting in associations is introduced in this development project together with the professional education system for Physical education.</p> <p>The examination committee of the vocational examination for Physics had decided to present to the National Board of Education some changes and specifications to the principles of education coming in force in 2004. The committee asked for the arrangers of the education to cooperate within the planning process. The leaders of the process to all of the four directions were asked from the arrangers of the education.</p> <p>The leadership of the working team was offered to me at the same time when I started the teacher training. The aim was to get a proposal for the potential changes to the principles of the education by the November 2005.</p> <p>In the development project the new indicates of skill are described just as the degrees of planning the examination occasions and the occasions present to all arrangers.</p> <p>Describing of the process and following the development of my own skill was the aim in the development project.</p> <p>I believe I have found my main skills with this project during the planning processes. I have been able to use my training in developing the examinations and in planning the educations for Kuortane Sport Institute, where I work.</p> <p>Also this project has made it possible for me to improve my expertise in Kuortane.</p>		
<p>Keywords</p> <p>System of degrees and curricula, vocational examination for Physics, adult education, National Board of Education, appraisal, curriculum reform, examinations.</p>		
<p>Miscellaneous</p> <p>2. enclosures</p>		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO JA TAVOITTEET	2
2 NÄYTTÖTUTKINNOT SUOMEN KOULUTUS- JA TUTKINTOJÄRJESTELMÄSSÄ.....	3
2.1 YLEINEN KUVAUS	3
2.2 NÄYTTÖTUTKINNOT	6
2.2.1 Keskeiset periaatteet.....	6
2.2.2 Keskeiset käsitteet	7
3 LIIKUNNAN AMMATTITUTKINTO (LAT)	10
3.1 Tutkinnon taustaa	10
3.2.1 Seuratoiminnan ammatin kuvaus	11
4 KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTUS.....	12
4.1 Tutkinnon perusteiden kehittäminen	12
4.2 Uudet tutkinnon perusteet	14
4.3 Seuratoiminnan osaamisala	14
4.5 Näyttötehtävät seuratoiminnan osaamisalalla	16
4.5.1 Toimintaympäristön hallinta	16
4.5.2 Terveysten edistäminen seuratoiminnassa	16
4.5.3 Liikunnan ohjaaminen ja valmennus seuratoiminnassa	17
4.5.4 Yrittäjyys	17
4.5.5 Seuratoiminnan hallinta.....	18
6 POHDINTA.....	19
LÄHTEET.....	21
LIITTEET	
LIITE 1. Muutos ehdotukset ammattitaitovaatimuksiin	22
LIITE 2. Muutos ehdotukset tutkintotoimikunta marraskuu 2005.....	24
KUVIOT	
KUVIO 1. Suomen koulutusjärjestelmä.....	4
KUVIO 2. Koulutus- ja tutkintojärjestelmä.....	5
KUVIO 3. Liikunta-alan tutkintoon johtavat koulutukset ja tutkinnot.....	5
KUVIO 4. Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto 2004.....	10
KUVIO 5. Seuratoiminnan osaamisalan tutkinnon osat.....	15

1 JOHDANTO JA TAVOITTEET

Käsittelen kehitystyössäni liikunnan ammattitutkinnon perusteiden muutos- ja suunnitteluprosessia. Liikunnan ammattitutkinnon tutkintotoimikunta oli päättänyt esittää tarkennuksia Opetushallitukselle tutkinnon perusteisiin. Syyskuun 19. päivänä 2005 tutkintotoimikunnan puheenjohtaja otti yhteyttä ja kysyi halukkuuttani olla mukana suunnitteluprosessissa eli samoihin aikoihin kun aloitin opettajakoulutuksen. Minulle ehdotettiin seuratoiminnan suuntautumisalan työryhmän vetäjäksi. Tavoitteena oli saada marraskuulle 2005 esitys mahdollisista muutosehdotuksista tutkinnon perusteisiin.

Olin kiinnostunut tehtävästä ja lupauduin tehtävään. Kuvaan tässä kehitystyössä prosessia miten tutkinnon perusteiden muutosta käsiteltiin ja työstettiin.

Tämän kehityshankkeen tavoitteena on prosessin kuvaaminen ja oman ammattitaidon kehittymisen seuraaminen. Prosessin uudelleen läpikäynti ja reflektointi antaa mahdollisuuden käydä koko prosessi uudelleen läpi. Uskon tämän työn avulla löytäväni oman ammattiosaamisen ydinkohdat opetuksen suunnitteluprosesseissa.

Suunnittelutyö on ollut opettajana kehittymistä koko koulutuksen ajan, olen voinut hyödyntää opintojani tutkintojen kehittämisessä ja Kuortaneen urheiluopiston koulutusten suunnittelussa. Tämän työn myötä olen voinut kehittää osaamistani myös näyttötutkintojen asiantuntijana Kuortaneen urheiluopistolla. Omaa oppimisen arviointia on voinut tehdä työelämän puitteissa jatkuvasti.

2 NÄYTTÖTUTKINNOT SUOMEN KOULUTUS- JA TUTKINTOJÄRJESTELMÄSSÄ

2.1 YLEINEN KUVAUS

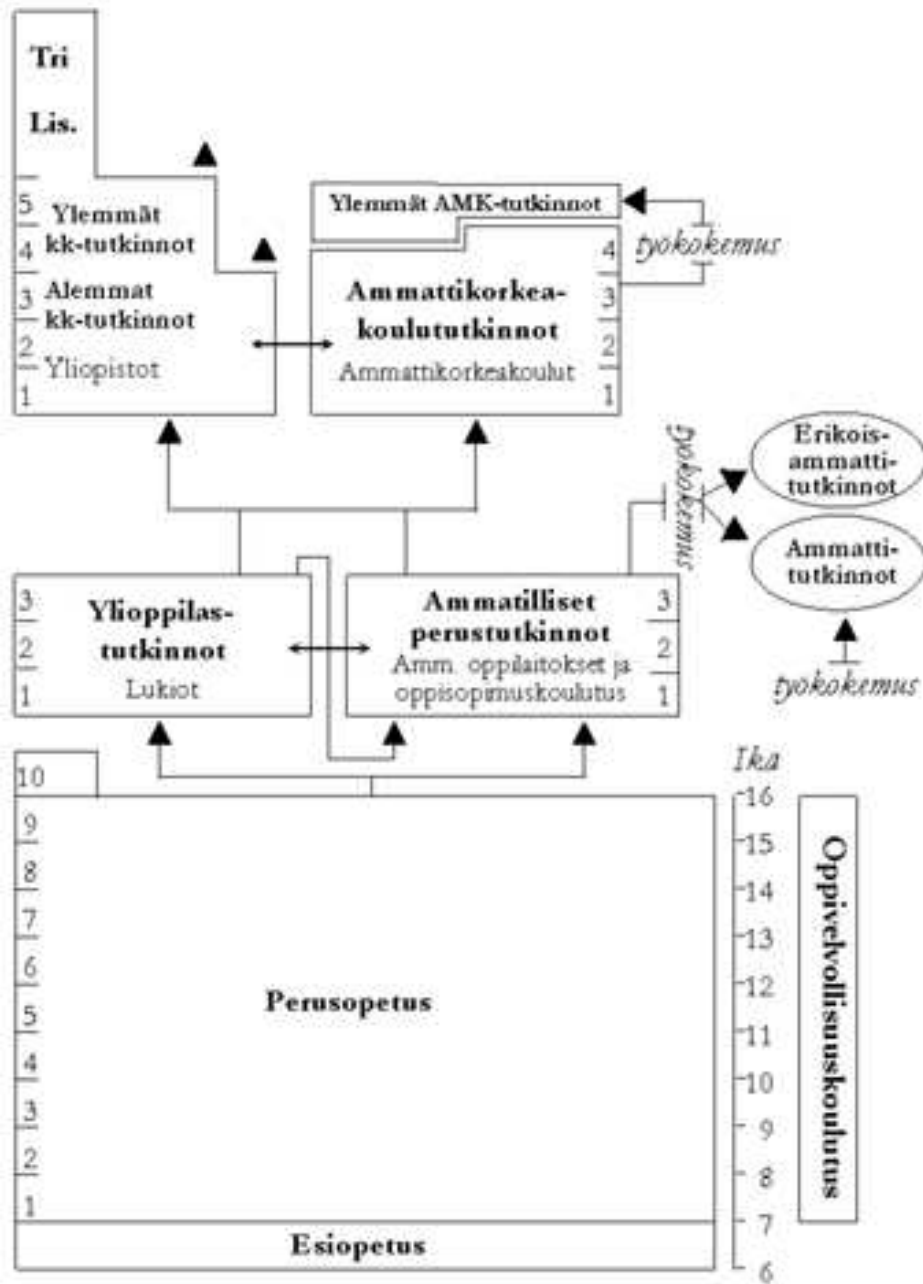
Näyttötutkintoja ovat ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot.

Perustutkinnoissa osoitetaan ammattitaidon saavuttamiseksi tarpeelliset tiedot ja taidot. Perustutkinnon vaatimustaso määritetään ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteissa. Näyttötutkintona suoritettava perustutkinto vastaa ammatillisessa peruskoulutuksessa suoritettavaa tutkintoa (120 ov). (Näyttökumppanuus projekti, käsitteistö, 2007)

Ammattitutkinnoissa osoitetaan alan ammattityöntekijältä vaadittu ammattitaito. Sen ammattitaitovaatimukset on määritelty siten, että niiden saavuttaminen edellyttää alan peruskoulutuksen jälkeen täydentäviä ja syventäviä opintoja sekä vähintään kolmen vuoden työkokemusta. (Näyttökumppanuus, projekti, käsitteistö, 2007)

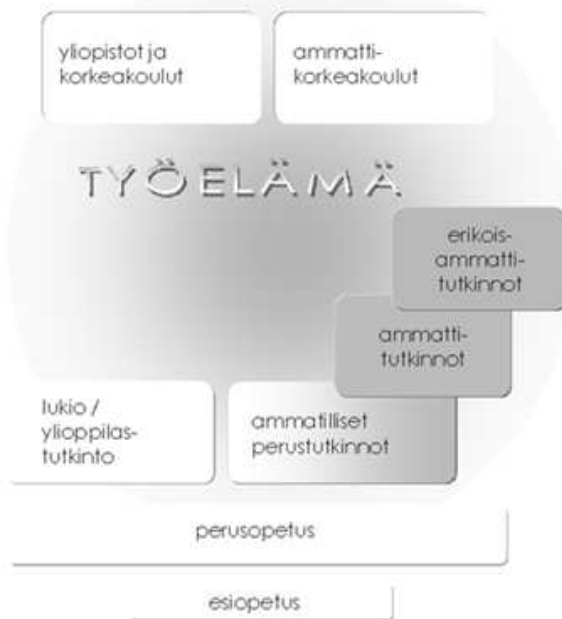
Erikoisammattitutkinnoissa osoitetaan alan vaativimpien työtehtävien hallinta. Sen ammattitaitovaatimukset on määritelty siten, että niiden saavuttaminen edellyttää alan peruskoulutuksen jälkeen täydentäviä ja syventäviä opintoja sekä vähintään viiden vuoden työkokemusta. (Näyttökumppanuus projekti, käsitteistö, 2007)

Näyttötutkintojen asemoitumista kansallisessa tutkintojärjestelmässä voidaan havainnollistaa seuraavilla kaaviolla. Kuviossa 1 on kuvattu koko Suomen koulutusjärjestelmä esiopetuksesta tohtoriksi. Kuviossa 2 on kuvattu tarkemmin näyttötutkintojen asemointia työelämään ja koulutusjärjestelmään. Liikunta – alan ammatillinen koulutus on kuvattu kuviossa 3.

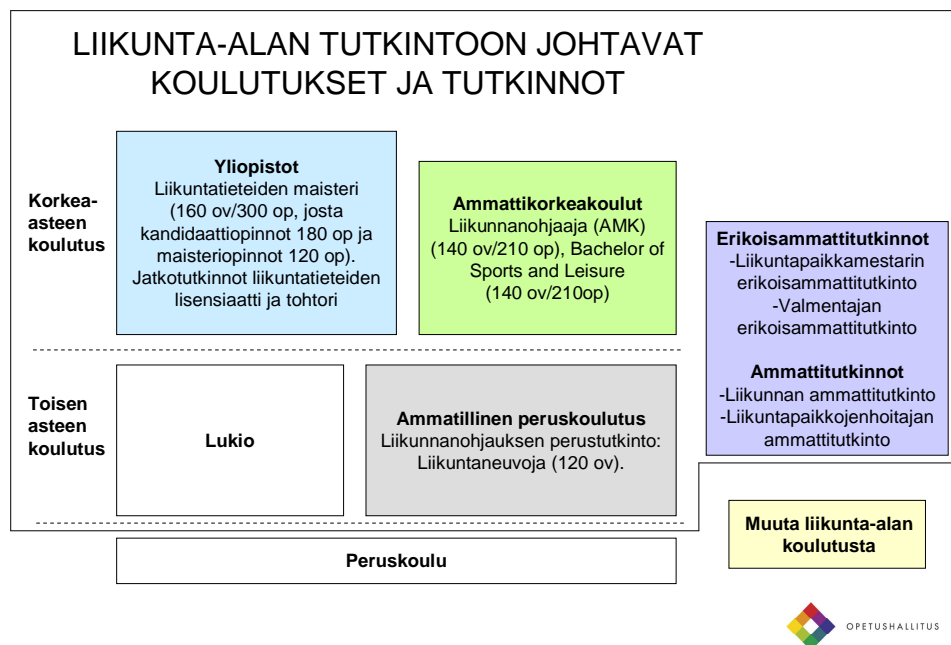

Kuvio 1: Suomen koulutusjärjestelmä (Opetushallitus, koulutusjärjestelmät 2006)

Näyttötutkinnot Suomen koulutus- ja tutkintojärjestelmässä

Kuvio 2: Koulutus- ja tutkintojärjestelmä (Risto Hakkarainen, OPH 2003)

Kaavio 3: Liikunta-alan tutkintoon johtavat koulutukset ja tutkinnot 2005.
(Opetushallitus kalvosarja)

2.2 NÄYTTÖTUTKINNOT

2.2.1 Keskeiset periaatteet

Näyttötutkinnot on erityisesti aikuisille suunniteltuja joustavia tutkintoja, joilla on mahdollisuus uudistaa ja ylläpitää ammatillista osaamista. Näyttötutkinnoissa ammattitaito on osoitettavissa näytöillä riippumatta siitä, onko tutkinnon suorittaja hankkinut tietonsa ja taitonsa työssä, opiskelussa, harrastuksissa tai jonkin muu toiminnan kautta. Tärkeintä on ammatin hallinta. Tiedot ja taidot osoitetaan virallisesti hyväksytyissä näytöissä, jotka muodostavat ammattitaidon toteamisen. Näyttötutkinnot perustuvat lakiin (631/1998) ja asetukseen (812/1998) ammatillisesta aikuiskoulutuksesta.

Tutkinnon suorittaja voi valita itselleen tarpeellisia tutkinnon osia tutkintovaatimusten mukaisesti. Näyttötehtävät ja -järjestelyt suunnitellaan siten, että tutkinto on suoritettavissa tutkinnon osa kerrallaan. Tutkinnon suorittajalle laaditaan henkilökohtainen näyttösuunnitelma, johon kirjataan mitä tutkintoon tai tutkinnon osiin liittyviä näyttöjä tutkinnon suorittaja antaa sekä missä, milloin ja millä tavoin hän ne antaa. Tutkinnon osia on mahdollista suorittaa myös eri tutkinnon järjestäjien järjestämissä tutkintotilaisuuksissa. (Näyttökumppanuus projekti, Miksi näyttötutkinto? 2007.)

Näyttötutkinnoilla tehtiin yksinkertainen mutta merkittävä oivallus siitä, miten tutkintojärjestelmällä voidaan edistää elinikäisen oppimisen periaatetta ja ennen kaikkea sen käytännön toteutusta yhteistyössä työelämän kanssa. Elinikäisen oppimisen periaatteessa on keskeistä havainto, että oppimista tapahtuu kaikissa elämänympäristöissä eikä yksinomaan kouluissa ja oppilaitoksissa. Olennaista on koulutusjärjestelmässä ja muissa yhteyksissä tapahtuvan oppimisen hahmottaminen yhdeksi kokonaisuudeksi sekä eri osa-alueiden tarkastelu elinikäisen oppimisen näkökulmasta. (Hakkarainen Risto, OPH 2003)

Opetusministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle taikka valtion liikelaitokselle luvan ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämiseen. (L 21.8.1998/631.)

2.2.2 Keskeiset käsitteet

Tutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteet on asiakirja, jossa määritellään työelämän tehtävä- ja taitoalueista muodostetut ammattitaitovaatimukset. Tutkinnon perusteiden 1. luvussa esitetään näyttötutkintojen tehtävät ja tavoitteet, joissa määritellään näyttötutkinnot (1§), näyttötutkintoihin valmistava koulutus (2§) ja ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet (3§). 2. luvussa määritetään tutkinnon muodostuminen. 3. luvussa määritellään tutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet. Liiteosassa esitetään perustutkintojen kohdalla ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden laadinnan lähtökohdat sekä ammattialan kuvaus ja arvoperusta. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kohdalla liiteosassa esitetään työn kuvaus. Tutkinnon perusteista päättää Opetushallitus. (Näyttökumppanuus projekti, käsitteistö, 2007.)

Tutkintotoimikunta

Tutkintotoimikunnat ovat lakisääteisiä luottamushenkilöelimiä, jotka Opetushallitus asettaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan hoitamaan näyttötutkintoja koskevaa julkista tehtävää. Jäljempänä mainittujen, lakiin ja asetukseen ammatillisesta aikuiskoulutuksesta perustuvien tehtävien lisäksi toimikuntien tehtävää, toimivaltaa ja vastuuta määrittelevät säännökset hallintoasioiden käsittelystä ja hallinnon julkisuudesta, jotka sisältyvät ennen muuta hallintolakiin (434/2003) ja lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999).

Tutkintotoimikunnan tehtävät:

1. vastata näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä tutkintotoiminnan johtamisesta ja ohjaamisesta
2. sopia näyttötutkintojen järjestämisestä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisen luvan saaneiden koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa riittävän asiantuntemuksen omaavien muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa
3. vahvistaa tutkintosuoritusten arvioinnit ja antaa tutkintotodistukset
4. päättää tutkintosuoritusten arvioinnin oikaisemisesta
5. toimia aloitteellisesti näyttötutkintojärjestelmän kehittämiseksi.

Tutkintotoimikuntien toimialoista ja toimialueista päättää Opetushallitus.

Tutkintotoimikunnan toimialaan kuuluu 1-10 tutkintonimikettä. Toimikunnan toimialue on joko valtakunnallinen tai tietty maantieteellinen alue (esim. muutama lääni).

Toimikuntiin nimetään kyseessä olevan alan edustavimpien järjestöjen ja muiden yhteisöjen esityksestä alan asiantuntijoista enintään yhdeksän jäsentä. Varajäseniä ei nimetä. Toimikuntien jäsenten tulee edustaa työnantajia, työntekijöitä, opettajia ja tarvittaessa itsenäisiä ammatinharjoittajia. Lisäksi toimikuntiin voidaan nimetä pysyviä asiantuntijoita. Nimettävien on oltava henkilöitä, joilla on tarpeellinen asiantuntemus ja kokemus toimikunnan tehtäviin kuuluvissa asioissa ja mahdollisuus tehokkaasti osallistua toimikunnan työhön. (Tutkintotoimikuntien asettaminen, 2006.)

Tutkinnon järjestäjät

Koulutuksen järjestäjä tai muu yhteisö tai säätiö, joka on tehnyt tutkintotoimikunnan kanssa tiettyä tutkintoa koskevan järjestämissopimuksen. Tutkintotoimikunta tekee sopimukset näyttötutkintojen järjestämisestä. (Näyttökumppanuus projekti, käsitteistö, 2007).

Näyttöjen järjestäminen

Näyttötutkintojärjestelmän keskeisiä arvolähtökohtia ja toteuttamisperiaatteita ovat tasa-arvo, aikuisväestön ja työelämän tarpeiden huomioon ottaminen, käsitys aikuisesta tutkinnon suorittajana, asiakaslähtöinen toiminta, työelämäkeskeinen

ammattitaito ja sen arviointi sekä toimiva, kolmikantaiseen edustukseen pohjautuva yhteistyö. Näyttötutkintojen järjestäminen on prosessi, jossa opetusalan ja työelämän toimijat analysoivat käsityksiään ammattitaidosta ja sen arvioinnista. Prosessi on myös monipuolisten työelämäyhteyksien kehittämisen väline.

(Näyttötutkinto-opas, Opetushallitus, 2003, 19).

Arviointi

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointitiedon tuottamisella ja dokumentoimisella on keskeinen merkitys. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti, erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Vain yhden arviointimenetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Mikäli tutkinnon suorittajalla on aiemmin dokumentoituja näyttöjä, näytön arvioijat arvioivat ne osana suoritettavan tutkinnon osan näyttöä.

Näyttöä arvioitaessa kerätään aineistoa arviointipäätöksen tekoa varten.

Arviointiaineisto kerätään tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista järjestelmällisesti ja suunnitelmallisesti. Hyvä arviointiaineisto on monipuolista, ja se sisältää myös laadullista kuvausta.

Arviointiaineiston perusteella arviointipäätöksen tekevät työnantajan, työntekijöiden sekä kouluttajan edustajat kolmikantaisesti. Kussakin tutkinnon osassa hyväksytään arviointikriteereissä määritelty osaamistaso. Tutkinnon suorittajan itsearviointi otetaan arviointipäätöstä tehtäessä huomioon hänen ammattitaitoaan mahdollisesti täsmentävänä tietona. Arviointikeskustelussa annettava palaute on osa hyvää arviointiprosessia.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa arvosanat ovat hyväksytty ja hylätty.

(Näyttökumppanuus projekti, arvioinnit, 2007)

Valmistavakoulutus

Näyttötutkintoihin valmistavan koulutuksen kuin tutkintojen suorittamisen tulee olla joustavaa ja aikuisten erilaisiin elämäntilanteisiin soveltuvaa. Tutkinto on voitava suorittaa osina. Juuri tätä silmällä pitäen tutkinnot on rakennettu modulaarisesti työelämän tehtävä- ja toimintakokonaisuuksia noudattaen. Näyttöjä ei koota koko

tutkintoa koskeviksi mittaviksi koejärjestelyiksi, vaan näytöt voidaan antaa joustavasti moduuleittain valmistavan koulutuksen osana. Näihin samoihin moduuliperustaisiin näyttöihin voivat hakeutua myös valmistavan koulutuksen ulkopuolelta tulevat kokelaat. Tutkintojärjestelmän joustava toiminta edellyttää siis valmistavan koulutuksen jäsentymistä tutkintojen osien mukaisesti. Tutkintoihin valmistavan aikuiskoulutuksen koulutuspituuksia tai – laajuuksia tai työkokemusvaatimuksia ei valtakunnallisesti säädelä. Tutkintojen suorittaminen perustuu aina ammattitaidon näyttöjen antamiseen ja niiden työelämälähtöiseen arviointiin.

3 LIIKUNNAN AMMATTITUTKINTO (LAT)

3.1 Tutkinnon taustaa

Liikunnan ammattitutkinto oli uusi liikunnan-alan aikuisten näyttötutkinto, joka tuli voimaan 1.3.2004. Liikunnan ammattitutkinto koostuu neljästä pakollisesta ja yhdestä vallinnaisesta tutkinnon osasta. Pakolliset tutkinnon osat ovat: toimintaympäristön hallinta, terveyttä edistävä liikunta, liikunnan ohjaaminen ja yrittäjyys. Valinnaiset tutkinnon osat ovat: aikuisliikunta, lasten liikunta, liikunta- ja ohjelmapalvelut sekä seuratoiminta.

A. PAKOLLISET TUTKINNON OSAT

1 § TOIMINTAYMPÄRISTÖN HALLINTA

2 § TERVEYTTÄ EDISTÄVÄ LIIKUNTA

3 § LIIKUNNAN OHJAAMINEN

4 § YRITTÄJYYS

B. VALINNAISET TUTKINNON OSAT

5 § AIKUSLIIKUNTA

6 § LASTEN LIIKUNTA

7 § LIIKUNTA- JA OHJELMAPALVELUT

8 § SEURATOIMINTA

Kuvio 4: Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto 2004

Tutkinnon syntyhistoria on ollut vaiheikas ja työelämän tarpeet on otettu huomioon pala palalta. Alkujaan tutkinnon perusteet on kirjoitettu aikuisliikunnan näkökulmasta ja sen jälkeen mukaan on otettu muita valinnaisia tutkinnon osia.

Valinnaisissa tutkinnon osissa on ammattitaitovaatimuksissa ollut ristiriitaisuuksia, päällekkäisyyksiä ja samankaltaisuuksia pakollisten osien kanssa.

Tutkinnon perusteet olivat alkuperäiseltä tarkoitukseltaan suunniteltu, siten että pakolliset tutkinnon osat suoritettuaan ja yhden suuntautumisalalan suoritettuaan voisi suorittaa loput suuntautumisalalat ilman pakollisia osia. Pakollisten osien tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukset eri suuntautumisaloihin olivat hyvin erityyppisiä suuntautumisalasta katsottuna. Esimerkkinä toimintaympäristön hallinta, jossa näkökulmat ovat erilaiset liikunta- ja ohjelmopalveluissa ja lasten liikunnassa tai seuratoiminnassa ja aikuisliikunnassa. Samantyyppiset perusongelmat olivat liikunnan ohjaamisen tutkinnon perusteissa.

3.2.1 Seuratoiminnan ammatin kuvaus

Tämän suuntautumisvaihtoehdon seuratoiminnan ammattilainen tekee työtään eri yksilö- ja joukkuelajien toiminnan johto-, suunnittelu ja koulutus- sekä ohjaus- ja valmennustehtävissä. Työ tapahtuu liikunta- ja urheiluseuran palveluksessa ja liikunta-alan yrittäjänä lajiliitossa, järjestössä tai kunnassa itsenäisenä yrittäjänä.

Seuratoiminnan muutoksessa ja vapaaehtoistyön rinnalle on tullut liikunta-alan ammattilaisia, jotka pystyvät johtamaan seurojen operatiivista toimintaa tulevaisuuden haasteissa ja muutoksissa. Seurat rakentavat toimintaansa entistä asiakaslähtöisemmin. Mukanaolo lisää merkitystä ja arvoa yksilön elämään. Liikunta- ja urheilutoimintaa

arvotetaan sen vastikkeellisuuden ja laadun mukaan. Vapaaehtoisten johtaminen ja rekrytointi edellyttää mielekästä sitouttamista.

Seuratoiminnan vetäjän työ rakentuu eettisesti kestäväään tapaan toimia. Siinä korostuu yksilön henkinen kasvu, sosiaalisuuteen kasvaminen ja liikunnallisten ja urheilullisten elämäntapojen edistäminen. Päämäärä on pysyvän kiinnostuksen herättäminen liikuntaa kohtaan monipuolisen liikunnan ja lajiosaamisen kehittämisen avulla. Työn keskeisenä sisältönä ovat sekä harrasteliikunta että tavoitteellinen kilpaurheilu. Seuratoiminnan laadun varmistaminen ja kehittymisen arviointi kuuluu seuratoiminnan ammattilaisen ammattitaitoonsa.

Ammatillisessa osaamisessa korostuvat ihmisenä kehittyminen ja johtaminen, laatu- ja tietoinen seuratoiminta ja vapaaehtoistyö, projektityö ja työpaikkaohjaaminen, viestintä- ja vuorovaikutustaidot sekä kokonaisvaltainen käsitys ohjaus- ja valmennusprosessien eri vaiheista. (Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto 2004)

4 KEHITTÄMISHANKKEEN TOTEUTUS

4.1 Tutkinnon perusteiden kehittäminen

Liikunnan ammattitutkinnon tutkinnon perusteiden problematiikka oli otettu vakavasti tutkintotoimikunnassa ja Opetushallituksessa. Opetushallitus päätti avata tutkinnon perusteet tutkintotoimikunnan esityksestä. Avaamisen yhteydessä olisi mahdollisuus saada korjauksia ja muutoksia Liikunnan ammattitutkinnon näyttötutkinnon perusteisiin.

Tutkintotoimikunta oli päättänyt pyytää koulutuksen järjestäjien apua ja asiantuntijoita valinnaisten tutkinnon osien kehittämiseen. Syyskuun 19. päivänä 2005 tutkintotoimikunnan puheenjohtaja otti yhteyttä ja kysyi halukkuuttani olla mukana

suunnitteluprosessissa ryhmän vetäjänä. Tavoitteena oli saada marraskuulle 2005 esitys mahdollisista muutosehdotuksista tutkinnon perusteisiin.

Aloitin työn tapaamalla 30.9.2005 toimikunnan puheenjohtajan. Hänen kanssaan sovin tarkennukset vielä yksityiskohdista. Mitä minulta odotetaan? Kuinka paljon muutoksia on mahdollisuus tehdä? Miten toimikunta näkee, ketä asiantuntijoita toivovat minun kuulevan? Mikä on lopullinen aikataulu?

Työ oli saatava nopeasti käyntiin. Kuitenkin rajoituksiakin oli annettu, joten aivan uudelleen tutkinnon perusteita ei aloitettu kirjoittamaan. Toimikunnan puheenjohtaja toivoi, että olisin yhteydessä koulutuksen järjestäjiin ja seuratoiminnan suuntautumisosan kirjoittamisessa mukana olleeseen Suomen Jääkiekkoliiton koulutuspäällikkö Ari Piispaseen.

Tein valmistelevan työn itsenäisesti ja vertasin tutkinnon perusteiden tutkinnon osien samankaltaisuudet ja mahdolliset päällekkäisyydet. Tein niistä kirjallisen version, jonka pohjalta aloitin työn eteenpäin viemisen ja tapaamiset (liite 1). Tapasin Piispasen 4.10.2005 Kuortaneella ja kävin hänen kanssaan läpi tutkinnon perusteiden samankaltaisuudet ja mahdolliset muutos ehdotukset.

Suomen urheiluopiston kouluttaja seuratoiminta suuntautumisosiossa oli Pekka Palmunen, jonka tapasin 28.10.2006. Hänen kanssaan työstimme tutkinnon perusteita ja keskustelimme mihin suuntaan tutkintoa on vietävä, että se palvelee parhaiten työelämän tarpeita seuratoiminnassa. Pohjana keskustelulle olivat molempien koulutuksen järjestäjien kokemukset. Meidän molempien kokemukset olivat samansuuntaiset. Halusimme nostaa enemmän profiilia toiminnanjohtaja puolelle kuin valmennuspuolelle. Samalla totesimme urheilupuolen koulutuksista puuttuvan selkeästi urheilujohtamisen erikoisopinnot, jotka olisivat ammatikseen toimiville urheilujohtajille. Mielestämme silloiset tutkinnon perusteet eivät vastanneet siihen tarpeeseen ammattitaitovaatimusten osalta. Keskustelua käytiin myös Suomen Liikunnan ja Urheilun koulutuspäällikkö Pekka Nikulaisen kanssa.

Marraskuussa työ esiteltiin tutkintotoimikunnan työseminaarissa Helsingissä (liite 2). Seminaarin jälkeen muutokset ja näyttöjen ammattitaitovaatimukset lähetettiin tutkintotoimikunnan jäsenille, jonka jälkeen he työstivät tutkinnon

perusteita ja työ vietiin oikoluettavaksi OPH:n asiantuntijoille. Tutkintotoimikunta halusi pitää kiinni lähtökohtaisesti siitä, että seuratoiminnan suuntautumisala on myös valmennus- ja ohjaustoiminnasta vastaavien koulutus yhtäläillä kuin toiminnanjohtajien koulutus. Tässä kohtaa oli suurimmat näkemyserot siitä mihin suuntaan koulutusta ja tutkinnon perusteita pitäisi kehittää.

Tekemämme muutos ehdotukset pienillä tutkintotoimikunnan muutoksilla tulivat voimaan 1.12.2006. Terveyttä edistävä liikunta ja liikunnan ohjaamisen tutkinnon osat olivat suurimmat muutoksen kohteet kuin myös seuratoiminnan tutkinnon osa.

4.2 Uudet tutkinnon perusteet

Uudet tutkinnon perusteet tulivat voimaan 1.12.2006 eli vuosi sen jälkeen kun työryhmät esittelivät omat kehittämisideansa.

Uusissa tutkinnon perusteissa on muutettu koko ajattelua siten että, pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat on poistettu. Nyt Liikunnan ammattitutkinto muodostuu yhden osaamisalan kaikista tutkinnon osista. Aikuisliikunnan ja lasten liikunnan osaamisaloissa on kummassakin neljä pakollista tutkinnon osaa. Liikunta- ja ohjelmopalveluiden ja seuratoiminnan osaamisaloissa on kummassakin viisi pakollista tutkinnon osaa. Tutkinto on suoritettu, kun yhden osaamisalan kaikki tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti. (Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto 2006.)

4.3 Seuratoiminnan osaamisala

Seuratoiminnan osaamisalan muutokset näkyvät myös tutkinnon osien otsikoissa. Toimintaympäristön hallinta on lähes samanlainen kuin vanhoissa tutkinnon perusteissa. Terveyttä edistävässä liikunnan tutkinnon osassa oli aikaisemmin erittäin suuri paino aikuisten terveystuennassa. Otsikko on muutettu terveyden edistäminen seuratoiminnassa tutkinnon osaksi, joka kuvaa uusia tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksia. Liikunnan ohjaamisen tutkinnon osan muutos on myös otsikkotasolla. Tutkinnon osa liikunnan ohjaaminen ja valmentaminen seuratoiminnassa on muuttunut aikaisempaan nähden valmennuksen osalta.

Valmennuksen ammattitaitovaatimukset olivat vanhoissa tutkinnon perusteissa seuratoiminnan tutkinnon osassa. Yrittäjyyden osalta on muutokset vähäisiä. Seuratoiminnan hallinta tutkinnon osa on muuttunut enemmän johtamistaitoja ja johtamisnäkemymiä sekä vuorovaikutustaitoja korostavaksi. Seuratoiminnan ominaispiirteet on hallittava.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN HALLINTA

TERVEYDEN EDISTÄMINEN SEURATOIMINNASSA

LIIKUNNAN OHJAAMINEN JA VALMENNUS SEURATOIMINNASSA

YRITTÄJYYS

SEURATOIMINNAN HALLINTA

Kuvio 5: Seuratoiminnan osaamisala muodostuu viidestä tutkinnon osasta:

4.4 Seuratoiminnan näyttötehtävien suunnittelu

Kesäkuussa 2006 tutkintotoimikunnan kutsusta työryhmät ja koulutusten järjestäjät kokoontuimme yhteistapaamiseen Jyväskylän. Kokoontumisen yhtenä teemana oli saada yhteiset näyttötehtävät kaikkiin tutkinnon osiin ja osaamisaloihin. Työryhmät aloittivat työnsä tutkintotoimikunnan puheenjohtajan toimeksiannosta. Alustuksena olimme kuulleet OPH:n ylitarkastaja Pertti Pitkäsen terveiset näyttötutkintojen periaatteista ja ammattiosaamisen tunnistamisesta.

Työryhmät aloittivat työnsä, johon oli varattu aikaa n. kaksi tuntia. Itse olin seuratoiminnan osaamisalan työryhmän jäsenenä ja yhtenä asiantuntijan koulutusten järjestäjien puolelta. Jyväskylän tuotoksena saimme tutkintotoimikunnalta ohjeistuksen näyttötehtävien suunnittelun uusien tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimusten ja ammattitaidon osoittamistavan mukaan. Tutkintotoimikunta halusi kaikille näyttöjen järjestäjille yhteneväisen linjan näyttötehtävistä.

4.5 Näyttötehtävät seuratoiminnan osaamisalalla

4.5.1 Toimintaympäristön hallinta

Ammattitaidon osoittamistavat

Toimintaympäristön hallintaa arvioidaan aidoissa työtilanteissa. Käytännön tehtävien lisäksi arviointi perustuu kirjallisiin suunnitelmiin ja suullisiin perusteluihin. Näyttöjä voidaan täydentää kirjallisilla selvityksillä ja keskusteluilla. Näyttö voi olla esimerkiksi laajahkon työhön liittyvän hankkeen toteuttaminen. Työntekijä- ja opettajaedustajan lisäksi näyttöjen arvioinnissa on käytettävä liikunta-alan esimies- tai johtotehtävissä työskentelevää henkilöä. Yhden arvioijista on oltava seuratoiminnan asiantuntija. Arvioinnin apuna voidaan käyttää itse- ja ryhmäarviointeja. (Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto, 2006.)

projektin toteuttaminen, joka sisältää seuraavat alakohdat

- liikunnan yhteiskunnallinen merkitys
- projektin tiivistelmän vieraalla kielellä
- ATK-taidot, työ tehdään tietokoneella ja käytetään tarvittavia ohjelmia
- kuvaus yhteistyöstä paikallisten toimijoiden kanssa
- työ esitetään suullisesti apuna esim. powerpoint- esitys

4.5.2 Terveiden edistäminen seuratoiminnassa

Ammattitaidon osoittamistavat

Terveyttä edistävää liikuntaa arvioidaan aidoissa työtilanteissa. Käytännön työtehtävien lisäksi arviointi perustuu kirjallisiin suunnitelmiin ja suullisiin perusteluihin. Näyttöjä voidaan täydentää kirjallisilla selvityksillä ja keskusteluilla. Yhden arvioijista on oltava seuratoiminnan asiantuntija. Arvioinnin apuna voidaan

käyttää itse- ja ryhmäarviointeja. (Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto, 2006.)

- urheiluseuraan soveltuva terveyttä edistävä liikuntasuunnitelma ammattitaitovaatimusten mukaisesti

4.5.3 Liikunnan ohjaaminen ja valmennus seuratoiminnassa

Ammattitaidon osoittamistavat

Liikunnan ohjaamista arvioidaan käytännön työn, kirjallisten suunnitelmien ja muiden kirjallisten tuotosten ja suullisten perustelujen pohjalta. Näyttö voi olla esimerkiksi yksittäinen ohjaustilanne ja siihen liitetty pidempikestoinen ohjauskokonaisuus. Näyttöön kuuluu työsuunnitelma, joka on arvioitava ennen ohjausta. Liikunta-alan ohjaustehtävien kokemus on varmistettava arvioijien valinnassa. Arvioinnin apuna voidaan käyttää itse- ja ryhmäarviointeja. (Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto, 2006.)

Tutkinnon suorittaja hallitsee ohjauksen ja valmennuksen perusteet.

- Työ/ Kausisuunnitelma ohjaus -/ koulutus kokonaisuudesta (pidempikestoinen kokonaisuus)
- Käytännön ohjaus-/ valmennustilanne (1 – 2 tuntia)
(arviointikohteina ovat erityisesti ohjausprosessin toteuttaminen sekä erilaisten opettamis- ja oppimis- menetelmien valintaa erilaisissa ohjaustilanteissa)
- Vuorovaikutustaidot (voidaan arvioida käytännön ohjaustilanteen lisäksi muissa näytöissä)

4.5.4 Yrittäjyys

Ammattitaidon osoittamistavat

Yrittäjyysosan suorittajalle laaditaan yritysideaahamotelman pohjalta henkilökohtainen näyttösuunnitelma, jossa määritellään täsmennetyt näyttödokumentit

ja niiden laajuudet sekä tarvittavat kehitys- ja arviointikeskustelut sekä niiden ajankohdat. Näytön arvioijista vähintään yhden on oltava yritystoiminnan asiantuntija. Yrittäjän ammatti- tai erikoisammattitutkinnon tai jonkun muun ammatti- tai erikoisammattitutkinnon yrittäjyyttä tai yritystoimintaa koskevan tutkinnon osan suorittaminen otetaan soveltuvin osin huomioon tämän tutkinnon osan suorituksen henkilökohtaistamisessa. (Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto, 2006.)

- seuratoimintaan soveltuva liiketoimintasuunnitelma
- yrittäjällä yrityksen kehittämissuunnitelma

Yrittäjän ammattitutkinto korvaa automaattisesti

4.5.5 Seuratoiminnan hallinta

Ammattitaidon osoittamistapa:

Seuratoiminnan osaamista on arvioitava aidoissa työtilanteissa. Ammattitaitoa arvioidaan käytännön työtehtävien, kirjallisten suunnitelmien ja muiden kirjallisten tuotosten, käytännön ohjausnäytön ja suullisten perustelujen pohjalta. Yhtenä näyttönä voi olla esimerkiksi koulutustilaisuuden järjestäminen seuran valmentajille osana pidempiaikaista toimintaa. Yhden arvioijista on oltava seuratyön asiantuntija. Arvioinnin apuna voidaan käyttää itse- ja ryhmäarviointeja. (Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto, 2006.)

- kehittämishankkeen toteuttaminen
- kirjallinen raportti

6 POHDINTA

Tämän kehityshankkeen merkitys oman työn kannalta on ollut antoisa.

Näyttötutkinnon suunnitteluprosessin ajankohta oli oman ammattitaitoni kehittymisen kannalta täydellinen. Olin elokuussa 2005 valmistunut näyttömestariksi ja lisäksi minulla oli n. kahden vuoden ammatillinen kokemus näyttötutkinnoista kouluttajana ja arvioitsijana. Opettajakoulutuksen aloitus oli samoihin aikoihin kun minulle tarjottiin suunnittelun vetovastuuta.

Suunnitteluprosessin aikana oli mahdollisuus vaihtaa kokemuksia seuratoiminnan ammattilaisten kanssa seuratoiminnan erityispiirteistä ja ammattitaitovaatimuksista. Oli hedelmällisiä keskusteluja tutkinnon kehittämistä sekä koulutuksen kehittämistä koko liikunta-alalla. Kuten viittasin työssäni jo aikaisemmin, on liikunta-alan koulutusten painopiste ollut valmennuksessa ja liikunnan-ohjaamisessa. Seuratoiminnan ja järjestötoiminnan johtaminen on jäänyt pienemmälle huomiolle. Seurajohtajien koulutusta ammatillisen koulutuksen puolella on ollut vähän, johtamisen erikoisammattitutkinto ja siihen valmistava koulutus on lähimpänä, mutta useimmiten urheilun erityispiirteet ovat jääneet huomiotta. Liikunta-alan järjestöjen koulutusten tunnistaminen on tuonut tulkinnan varaa mm. osaamisen tunnustamiseen. Eli ammatillinen koulutus ei tunnista järjestöjen omia koulutuksia ja niiden mahdollisia sitomisia ammattitaitovaatimuksiin ei voitu tehdä.

Näyttötutkinnon näyttöjen suunnittelu Jyväskylässä oli mielenkiintoinen kokemus. Työryhmän käytössä olivat tutkinnon perusteiden luonnos, joka oli saamassa lain voiman myöhemmin. Aloitimme kuitenkin uusien näyttötehtävien suunnittelun uusiin tuleviin tutkinnon perusteisiin.

Alkuperäisestä muutos ehdotuksesta uusiin tutkinnon perusteisiin saimme merkittäviä muutoksia mm. liikunnan ohjaaminen ja valmennus seuratoiminnassa oli suuri muutos. Terveiden edistäminen seuratoiminnassa selkeytti koko tutkintoa. Aikaisemmin terveyttä edistävä liikunta käsitteli enemmän aikuisten- ja työikäisten terveysliikuntaa. Seuratoiminnan osalta painopiste johtamistaidoissa on nyt selkeämmin kuvattu ja ammattitaidon arvioinnin kohteet ja kriteerit selkeämmin kuvattu.

Ei kuitenkaan kaikkia ajatuksia saatu läpi, jota esitimme muutosehdotuksina tutkintotoimikunnalle. Ehkä kuitenkin suurin näkökulma ero on siinä onko tämän tutkinnon kohderyhmä valmennus- ja ohjaajatehtävissä ja seuran operatiivisessa johtamisessa.

Opettajakoulutuksen ja tämän kehitystyön myötä olen saanut vahvaa ammatillista osaamista opettajuuteeni. Tämän kevään aikana olen ollut vastaavan tyyppisen prosessin vetäjänä Valmentajan ammattitutkinnon näyttöjen suunnitteluprosessissa. Siinä olemme voineet hyödyntää aikaisempaa kokemusta näyttöjen yhteisestä suunnittelusta yhdessä tutkintotoimikunnan kanssa.

LÄHTEET

Hakkarainen Risto, 2003. Suomen koulutus- ja tutkintojärjestelmä, OPH nettisivut, artikkeli julkaistu 16.8.2005. Viitattu 29.5.2007.

<http://www.oph.fi/page.asp?path=1,17629,18771,18786>

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21.8.1998/631

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980631>

Näyttökumppanuus projekti, käsitteistö, 2007. Nauttotutkinnot.fi portaali.

Viitattu 29.5.2007. <http://www.nayttotutkinnot.fi/kasitteisto.htm>)

Näyttökumppanuus projekti, miksi näyttötutkinto?, 2007. Nauttotutkinnot.fi portaali

Viitattu 29.5.2007. <http://www.nayttotutkinnot.fi/miksi.htm>

Näyttökumppanuus projekti, arvioinnit, 2007. Nauttotutkinto.fi portaali

Viitattu 29.5.2007. <http://www.nayttotutkinnot.fi/arviointi.htm>

Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto 2004.

Näyttötutkinnon perusteet Liikunnan ammattitutkinto 2006.

Opetushallitus, Näyttötutkinto-opas, 2003. Opetushallituksen julkaisu tutkintojen järjestäjien ja tutkintotoimikuntien käyttöön.

Opetushallitus, Suomen koulutusjärjestelmä, koulutuskaavio, 2006.

<http://www.oph.fi/SubPage.asp?path=1,438,4171>

Opetushallitus kalvosarja, Liikunta-alan tutkintoon johtavat koulutukset ja tutkinnot

2005. Viitattu 29.5.2007. <http://www.edu.fi/pageLast.asp?path=498,529,1147,43908>

Opetushallitus, tutkintotoimikuntien asettaminen, 2006.

<http://www.oph.fi/pageLast.asp?path=1,17629,18771,21801,47413,47416>

LIITE 1. Muutos ehdotukset ammattitaitovaatimuksiin

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa muodostaa oman johtamisnäkemyksensä	<ul style="list-style-type: none"> • hahmottaa oman oppimistyylinsä • ymmärtää johtajuuden ja johtajana toimimisen perusteet • ymmärtää omien arvojensa ja ihmiskuvan merkityksen omaan johtamiseensa • rakentaa itselleen tavoiteohjelman työn ja opiskelun yhdistämiseksi (HOPS JA HENSU)?? • hallitsee itsearvioinnin oman johtamistoiminnan välineenä.
<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee strategisen johtamisprosessin, motivaatiojohtamisen perusteet sekä ryhmä- ja tiimityöskentelyn.</p> <p>Tutkinnon suorittaja hallitsee organisaation toiminnan johtamisen ja suunnittelun sekä ymmärtää ihmisten johtamisen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa johtamisosaamistaan • osaa tehdä oman kehittämissuunnitelma johtamistaidon kehittämisessä • tunnistaa oleelliset toimintaympäristön muutokset ja osaa arvioida organisaation nykytilaa • osaa laatia kehittämissuunnitelman • ymmärtää strategisen johtamisen käsitteet • kehittää omaa strategista ajatteluaan ja hahmottaa oman seuransa tulevaisuutta • hallitsee strategisen suunnittelun ja prosessin • hallitsee prosessin arvioinnin • hallitsee motivoinnin osana vapaaehtoisten johtamisessa • hallitsee ryhmä- ja osaamisen johtamisen sekä tiimityöskentelyn • tuntee talouden peruskäsitteet ja taloudellisuuden ja tuloksellisuuden merkityksen • ymmärtää kehityskeskustelujen merkityksen henkilöstö johtamisessa
Tutkinnon suorittaja hallitsee seuran junioreiden liikunta- ja urheilutoiminnan organisoinnin: suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin.	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee harjoitustilat ja - mahdollisuudet ja osaa suhteuttaa ne seuran tarpeisiin ja resursseihin • ymmärtää harjoitusryhmien koon ja rakenteen sekä olosuhteiden merkityksen oppimiseen • osaa linjata kilpailutoimintaan osallistumista ja • tuntee kilpailutoimintaan liittyvät säännöt ja ohjeet • osaa kehittää seuran ohjaus- ja valmennusorganisaatiota (esim. sisäinen koulutus, materiaalityönto) • osaa linjata ikäryhmittäin pelisäännöt • ymmärtää erityisryhmien tarpeet osana oman lajinsa toimintaa
Tutkinnon suorittaja tuntee seuratoiminnan yleiset kasvatukselliset vaatimukset	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja tukee kestävän kehityksen periaatteita seuratoiminnassa • hallitsee terveyst- ja tapakasvatuksen

	<p>perusteet ja osaa soveltaa niitä työssään</p> <ul style="list-style-type: none"> tuntee tasa-arvoon ja kansainvälisyyskasvatukseen liittyvät periaatteet tuntee seuratoiminnan merkityksen lasten- ja nuorten hyvinvoinnin tukena
SINISELLÄ KIRJOITETUT OVAT UUSIA KEHITYSAJATUKSIA	PUNAISELLE KIRJOITETUT ON PÄÄLLEKKÄISYYKSIÄ TAI TARPEETTOMIA ELI POISTETTAVIA

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Seuratoiminnan osaamista on arvioitava aidoissa työ-tilanteissa ja johtamisympäristössä NÄYTTÖAINEISTOLLA. Näyttöaineisto muodostuu aidoista työtilanteista, dokumentoiduista arvioista, suunnitelmista, oman työn kehittämisestä ja kehittämisprojektista. Ammattitaitoa arvioidaan käytännön työtehtävien, kirjallisten suunnitelmien ja muiden kirjallisten tuotosten, käytännön ohjausnäytön ja suullisten perusteluiden perusteella.

Yhtenä Näyttönä voi olla esimerkiksi koulutustilaisuuden koulutusten järjestäminen seuran valmentajille tai kehityskeskustelut osana pidempiaikaista toimintaa (**Mitä tällä tarkoitetaan??**). Seuratoiminnan tutkinnon osaan kuuluu kehitystehtävä, joka on seuran-, alueen, liiton tai oman työympäristön kehittämiseen liittyvä kehitystyö.

Yhden arvioitsijoista on oltava seuratyön asiantuntija. Näytön antajan itsearviointi on osa arviointiprosessia. Arvioinnin apuna voidaan käyttää itse- ja ryhmäarviointeja. Arvioinnin perusteella tehdyt havainnot ja päätökset on kirjattava, ja niistä on annettava palaute suorittajalle arvioinnin jälkeen?

LIIKUNNAN AMMATTITUTKINTO SEURATOIMINNAN TUTKINNON OSA

LAT SEURATOIMINTA
Jorma Lilli

TAUSTAA

- Tutkintotoimikunnan puheenjohtaja Leena Kaivolan pyynnöstä selvitystyö
- Seuratoiminnan tutkinnon osan suunnittelussa mukana olleiden Ari Piispasen ja Pekka Palmusen kanssa keskustelut puhelimesta.
- Tapaaminen Leena Kaivolan kanssa 30.9 Vierumäellä
- Tapaaminen Ari Piispasen kanssa 4.10 Kuortaneella
- Tapaaminen Pekka Palmusen kanssa 28.10 Varalassa
- Pohjana myös tutkinnon suorittajilta saadun palautteen ja kokemusten huomiointi Kuortane ja Vierumäki
- Sekä keskustelut mm. PLU: n aluepäällikön Aino-Maija Sirénin kanssa ja SLU: n Pekka Nikulaisen kanssa

LAT SEURATOIMINTA
Jorma Lilli

AJATUKSIA

- SEURATOIMINNAN TUTKINNONOSA PALVELEE NYKYISELLÄÄNKIN (KOHDERYHMÄ KUITENKIN MÄÄRÄÄVÄ)
- TUTKINNON OSAN AMMATTITAITOVAATIMUKSET SUUNNATTU SEURAJOHTAMISEEN SEKÄ VALMENNUKSEEN

LAT SEURATOIMINTA
Jorma Lilli

ESIIN NOUSEET KYSYMYKSET

- TUTKINNOSTA SAATAVA AMMATTINIMIKE
- MIKÄ ON KOHDERYHMÄ? Onko valmennusvetoinen vai toiminnanjohtaja vetoinen
- Miten toimitaan ammattitaitovaatimusten kanssa?
- Onko mahdollista tehdä tarkennuksia ammattitaitovaatimuksiin?

LAT SEURATOIMINTA
Jorma Lilli

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN INTRESSIT

- SAADA NÄYTTÖJÄRJESTELMÄ TOIMIVAKSI
- KEHITTÄÄ TUTKINTOA TYÖELÄMÄN TARPEISIIN
- AUTAA TUTKINTOTOIMIKUNTAA TUTKINNON KEHITTÄMISESSÄ
- ETTÄ TUTKINNON OSAT OVAT YHTEISMITALLISIA KESKENÄÄN

LAT SEURATOIMINTA
Jorma Lilli

SEURATOIMINNAN HALLINTA

- c) **Ammattitaidon osoittamistavat**
- Seuratoiminnan osaamista on arvioitava aidoissa työ- ja johtamisympäristössä **NÄYTTÖAINEISTOLLA**. Näyttöaineisto muodostuu aidoista työtilanteista, dokumentoiduista arvioista, suunnitelmista, oman työn kehittämistä ja kehittämisprojekteista.
- Näyttönä voi olla esimerkiksi koulutusten järjestäminen valmentajille tai kehityskeskustelut.
- Seuratoiminnan tutkinnon osaan kuuluu kehitystehtävä, joka on seuran-, alueen, liiton tai oman työympäristön kehittämiseen liittyvä kehitystyö.
- Yhden arvioitsijoista on oltava seuratyön asiantuntija. Näytön antajan itsearviointi on osa arviointiprosessia.

LAT SEURATOIMINTA
Jorma Lilli